

Aan Burgemeester en Wethouders van de Gemeente Houten

Betreft: Gevraagd advies Sociale Koers

Datum: 25 april 2025

Geacht college,

Een sociale koers begint bij gemeenschappelijke waarden die richting geven.

In de opvatting van de ASD begint het uitzetten van een sociale koers bij gezamenlijk gedragen waarden. In de Sociale Koers ontbreekt een dergelijk expliciet geformuleerd vertrekpunt.

De strategische doelstelling 'We vormen gezamenlijk een krachtige en zorgzame Houtense samenleving, waar het leven zo aangenaam mogelijk is' is waar, maar geeft geen richting. Waarden die richting zouden moeten geven worden slechts impliciet of pas aan het eind of niet benoemd.

Dergelijke waarden dienen juist expliciet aan het begin te staan. Wij denken dan aan:

- Ieder mens, uniek, ondeelbaar, zelfstandig, zelf verantwoordelijk, zelf beschikkend
- Eenvoud en toegankelijkheid
- Voorzorg en omzien naar elkaar
- Sterkste schouders, zwaarste lasten
- De kracht van eigen initiatief en ondernemerschap
- Vertrouwen, transparantie, integriteit
- Maatschappelijke rendement

De waarden dienen uiteraard uit de gemeenschap voort te komen. Dat vereist een gesprek met alle betrokkenen. Dat gesprek over waarden heeft de ASD in het proces gemist.

Gemeenschappelijke waarden vormen de grondslag voor resultaatgerichte doelen...

Deze gemeenschappelijke waarden zijn nodig om vervolgens de doelen en te bereiken resultaten te kunnen bepalen. De ASD mist deze expliciete en resultaatgerichte doelen. In de Sociale Koers staan veel doelen, maar ze zijn niet resultaatgericht en de samenhang ontbreekt. Het woord 'versterken' komt 33 maal voor, maar nergens wordt duidelijk wat dat inhoudt, wat de uitgangssituatie is en wat de streefsituatie, wat daarvoor gedaan moet worden, wie daarvoor aan zet is en wanneer en hoe dat wordt aangepakt.

... en voor criteria die nodig zijn voor het stellen van prioriteiten

De Sociale Koers vraagt om prioriteiten te stellen. Om daarin transparant afgewogen keuzes te maken zijn criteria nodig. Ook die criteria komen voort uit de gemeenschappelijke waarden. Een 'nee' is dan een gefundeerd en uitlegbaar 'nee'; een 'ja' een overtuigd en overtuigend 'ja'.

De ASD ziet in de Sociale Koers niet welke afwegingen en keuzes er zijn gemaakt, welke criteria daarbij zijn gehanteerd en wat de consequenties van die keuzes zijn. Ook voor nog te maken keuzen worden geen criteria en consequenties aangegeven.

Een brede blik en verbindende houding over de grenzen heen

De mens is ondeelbaar. De systeemwereld zal zich daarnaar moeten voegen, niet andersom. Bij diverse gelegenheden heeft de gemeente gesteld dat de sociale koers het gehele sociale domein omvat. Alles hangt immers met elkaar samen, heeft invloed op elkaar en kan elkaar versterken. In de Sociale Koers ziet de ASD dat de reikwijdte is verengd tot welzijn, ondersteuning en zorg. Cultuur, sport, recreatie, onderwijs en veiligheid komen niet of nauwelijks aan bod. Laat staan de wisselwerking en de onderlinge versterking tussen deze aandachtsvelden.

De relatie met het ruimtelijk domein is zwaar onderbelicht. Wat in het ruimtelijke domein voor een succesvol en toekomstvast sociaal domein nodig is, wordt niet expliciet gemaakt.

De bewegingen die met IZA-GALA en de hervormingsagenda Jeugd verder in gang moeten worden gezet om onder meer tot een tot een duurzame samenwerking tussen formele en informele zorg te komen vindt de ASD niet in de Sociale Koers terug.

En klare taal

De structuur van de Sociale Koers is onnodig ingewikkeld met doelstellingen, opgaven invalshoeken en thema's. Veel holle frasen, gemeenplaatsen en containerbegrippen. Veel onsamenhangende, losse ideeën en suggesties die her en der genoemd zijn, maar niet zijn afgewogen tegen de doelen en te bereiken resultaten en hun doeltreffendheid en doelmatigheid om deze te behalen.

Onevenwichtig in taal en stijl. Opvallend is daarbij de directieve formulering: 'we verwachten van.....' Hoe dan ook is onduidelijk wie het veel gebezigde 'we' zijn. Gebruik klare taal en maak duidelijk bij wie de verantwoordelijkheid ligt. Schrijf niet voor en leg niet op, maar nodig uit en geef aan wat de gemeente (en anderen) te bieden hebben voor de samenleving die nu ook zelf aan zet is.

Regievoering op gezamenlijk gedragen doelen en te bereiken resultaten

De rolinvulling van de gemeente blijft bij gemeenplaatsen en intenties: regievoeren vraagt om een duidelijk script, maar dat ontbreekt; monitoring vraagt om duidelijke doelen en resultaten, maar die ontbreken, evenals de acties, actoren, afspraken en termijnen.

Een terugblik op het proces

De gemeente heeft onder de noemer de Ronde van Houten een breed participatieproces gevolgd in vorm, benadering en betrokkenheid. Daarbij lijkt sterk gestuurd vanuit een drietal vragen.

Onduidelijk is in hoeverre door deze sturing en selectie bepaalde vraagstukken en aandachtsvelden onderbelicht of in het geheel niet belicht zijn. De vertaling naar zes opgaven is niet navolgbaar, niet getoetst bij de ASD, niet bij inwoners noch bij een groot deel van de betrokken organisaties. De twee bijeenkomsten over de zes opgaven waren te kort door de bocht en hadden veel weg van een door de gemeente vooraf geregisseerde invuloefening.

De ASD heeft een proces gemist dat vanuit gezamenlijke waarden, doelen, prioriteiten en beoogde resultaten toewerkt naar acties en afspraken.

De ASD is pas inhoudelijk geraadpleegd aan het eind van het proces om onder tijdsdruk te tekenen bij het kruisje. De ASD voelt zich hierdoor tekortgedaan. U doet daarmee ook uzelf tekort. Wat heeft u doen besluiten om aan de ASD aan het eind van het proces drie 'ontwerp vragen' voor te leggen die u aan het begin aan de ASD had moeten stellen?

- Wat wil de ASD meegeven om de uitvoering van de Sociale Koers succesvol te laten zijn?
- Hoe ziet de ASD de gewenste betrokkenheid van inwoners in de sociale basis?
- Wordt de samenwerking tussen formele en informele zorg voldoende als vertrekpunt genomen?

Het proces en het na te streven resultaat had dan daarop ingericht en uitgelijnd kunnen worden.

Bij een ingewikkeld en langdurig proces had halverwege aan de ASD en andere betrokkenen de vraag gesteld kunnen worden: zijn we nog op de goede weg; en doet de vertaling naar zes opgaven recht aan wat daarvoor in de Ronde van Houten is ingebracht?

Dan was vervolgens het antwoord op de eerste twee vragen die u de ASD heeft gesteld:

- In hoeverre onderschrijft de ASD de rode draad zoals deze is geschetst in de Sociale Koers?
- Biedt de Sociale Koers een helder vertrekpunt voor de uitwerking van de opgaves op het brede Sociaal Domein in de aankomende jaren?

waarschijnlijk een volmondig 'ja' geweest.

Adviesraad Sociaal Domein Houten
Bert Godschalk

Voorzitter

bgodschalk@ziggo.nl

06 10726205

www.adviesraadhouten.nl